

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ШУМАРСТВО

УВОДНА ТАБЕЛА

Назив студијског програма:	Шумарство
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм:	Универзитет у Београду- Шумарски факултет
Образовно – научно/образовно – уметничко поље:	Шумарство
Научна, стручна или уметничка област:	Биотехничке науке
Врста студија:	Основне академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима:	240
Назив дипломе:	Дипломирани инжењер шумарства
Дужина студија:	4 године
Година у којој је започела реализација студијског програма:	2006. година
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов):	2020/2021
Број студената који студира по овом студијском програму:	586
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:	120
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког):	30. 10. 2019 Сенат универзитета, Универзитет у Београду
Језик на коме се изводи студијски програм:	српски
Година када је програм акредитован:	2008. година
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму:	www.sfb.bg.ac.rs

Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима)

Назив студијског програма: Шумарство – основне академске студије. Основне студије: 4 године (8 семестара), 240 ЕСПБ (завршни рад 5 ЕСПБ). Услов за упис: завршена четворогодишња средња школа и положен пријемни испит. На основним студијама студенти су дужни да положи следеће испите:

I. година. Обавезни предмети: Математика са статистиком, Шумарска ботаника и анатомија дрвета, Петрографија са геологијом, Шумарска екоклиматологија, Хемија, Дендрологија, Геодезија и ГИС, Физиологија биљака, Радна пракса 1. Изборни предмет 1: Социологија и животна средина и Основи рачунарства; Страни језик 1- студент бира између: енглеског, руског, немачког и француског језика. Изборни предмет 2: Лековито биље и Клима шумских и урбаних подручја Србије; Страни језик 2- студент бира између: енглеског, руског, немачког и француског језика. Студент из сваке групе изборних предмета бира по један предмет.

II. година. Обавезни предмети: Шумарска фитоценологија, Педологија, Шумарска генетика, Механизација у шумарству, Шума и животна средина, Шумске саобраћајнице, Типологија шума, Ловство са заштитом ловне фауне, Радна пракса 2. Изборни предмет 3: Својства дрвета, Ендемичне и угрожене дрвенасте врсте у Србији, Основи економије у шумарству и Шумарска зоологија; Изборни предмет 4: Оплемењивање биљака, Климатске промене и шумски екосистеми, Биоекономија и комерцијалне врсте дрвећа; Изборни предмет 5: Исхрана биља и Шумска хидрологија. Студент из сваке групе изборних предмета бира по један предмет.

III. Година. Обавезни предмети: Дендрометрија, Шумска фитопатологија, Екологија гајења шума и гајење шума 1, Коришћење шума 1 и 2, Шумарска ентомологија, Шумски репродуктивни материјал и оснивање шума, Производна пракса 1 и Производна пракса 2. Изборни предмет 6: Мониторинг здравственог стања шума, Коришћење ловне фауне, Еколошка класификација обешумљених и деградираних станишта; Изборни предмет 7: Еколошки и ергономски прихватљиве технологије у коришћењу шума, Плантажно шумарство, Еколошко-типолошки основ у заштити природе, Менаџмент природних ресурса. Студент из сваке групе изборних предмета бира по један предмет.

IV година. Обавезни предмети: Раст и производност шума, Заштита шума, Трговина и маркетинг шумских производа, Економика шумарства, Планирање газдовања шумама, Гајење шума II, Организација и пословање у шумарству, Коришћење недрвних шумских производа и Технолошко организациона пракса и Завршни рад – истраживачки рад и Завршни рад. Изборни предмет 8: Информациони системи у шумарству, Гајење шума посебне намене, Основи механичке прераде дрвета, Ремедијација и еколошки квалитет земљишта; Изборни предмет 9: Основи гајења низијских шума, Шумарска политика и законодавство, Планирање управљања заштићеним подручјима, Ихтиопотенцијали шумских екосистема; Изборни предмет 10: Предузетништво и менаџмент у шумарству, Продукција и прираст биомасе брзорастућих шума и шумских плантажа, Шумски ксилофагни инсекти и лигнिकолне гљиве. Студент из сваке групе изборних предмета бира по један предмет.

Настава на основним студијама се изводи: предавањима, вежбама, теренском наставом, школском и производном праксом, стручном екскурзијом, колоквијумима, испитима и завршним радом.

После завршених основних студија студенти стичу звање: дипломирани инжењер шумарства.

Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Сврха студијског програма је да се студенти оспособе за обављање свих важнијих послова у шумарству у домену привређивања и услуга и да својим стручним радом и деловањем допринесу побољшању затченог стања шума. Шума својом просторном и временском компонентом и карактеристикама које јој човек признаје као користи представља један од најзначајнијих природних ресурса и екосистема на земљи. Конкретно површина обраста

шумом у Србији износи 29,6%, односно скоро трећина територије државе припада шумама. Према међународно усвојеној дефиницији: "Одрживо (трајно) газдовање шумама подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума буду на нивоу којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација како на локалном тако и на националном нивоу, а да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми." Послови и задаци за које се у односу на претходну дефиницију оспособљавају студенти шумарства су јасно дефинисани актуелном шумарском политиком усвојеном од Владе Србије и спадају у посебне- стручне компетенције у оквиру три нивоа студирања (основних академских, дипломских и докторских студија). Циљеви шумарске политике су следећи:

1. очување и унапређивање стања шума и развој шумарства као привредне гране;
2. повећање доприноса шумарског сектора економском и друштвеном развоју Републике Србије;
3. развој и одржавање система заштите и унапређивања шума у заштићеним природним добрима, заснованог на реалној валоризацији економских, еколошких, социјалних и културних функција шума;
4. очување, реално унапређивање, одрживо коришћење и валоризација биолошке разноврсности шумских екосистема;
5. очување, унапређивање, одрживо коришћење и валоризација заштитних и социјалних функција шума;
6. обезбеђивање одрживог развоја и профитабилности државног шумарског сектора узимајући у обзир еколошке и социјалне захтеве;
7. стварање ефикасног система подршке приватним власницима шума ради задовољења личног и општег интереса и остваривања циљева одрживог газдовања;
8. одговарајућим мерама газдовања шумама обезбеђивање услова за газдовање популацијама дивљачи да би се очувао њихов генетски потенцијал, бројност и квалитет и омогућила контрола управљања;
9. стварање одрживог и економски ефикасног сектора дрвне индустрије који ће бити конкурентан на светском тржишту и тиме доприносити унапређивању сектора шумарства и заштити животне средине;
10. образовање одговарајућих стручних кадрова за сектор шумарства, који ће бити у стању да ефикасно испуњавају задатке усмерене на одрживо газдовање шумским ресурсима;
11. подстицање примењених мултидисциплинарних истраживања, развој технологија у шумарству и унапређивање капацитета у истраживачким институцијама;
12. успостављање и одржавање механизма за ефикасно прикупљање, похрањивање, анализу и ефикасну размену информација унутар сектора шумарства и између осталих сектора, као и подизање нивоа свести најшире јавности о важности шума и шумарства за друштво у целини;
13. успостављање и јачање међународне сарадње у свим аспектима шумарства и сродним областима ради укључивања у активности везане за шуме и шумарство на глобалном и регионалном нивоу.

Реформа студијског програма је подразумевала уважавање новог глобалног концепта кад је у питању однос према шуми. Оспособљавањем студената шумарства за решавање конкретних проблема у оквиру дефинисаних циљева они су спремни за утакмицу која је све захтевнија на тржишту рада у шумарској струци. Савладавањем знања из проблематике која је напред садржана инжењери шумарства добијају посао на тржишту рада што им омогућава стечена формална квалификација. Поред ових посебних компетенција студенти у односу на ниво образовања стичу и опште компетенције у складу са опште прихваћеним академским стандардима

Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

Циљ студијског програма основних студија је да студенти кроз теоријску и практичну наставу стекну знање, способност и вештину да буду потпуно оспособљени за послове инжењера у области шумарства: на оснивању и гајењу шума, на унапређивању стања и мелиорације шумских површина, на заштити шума од абиотичких и биотичких штетних утицаја, полифункционалном коришћењу шума, планирању и реализацији планова и програма газдовања укупним природним потенцијалима шумских екосистема (израда планова и програма газдовања шумама и ловиштима - организација ловишта), изради еколошких студија, учешћу у изради просторних планова, техници и технологији градње шумских путева, пословима стручног руковођења и надзора у заштити природе и животне средине, организацији производње у шумарству, изради и пласману дрвних сортимената, коришћењу шумских ресурса. Дипломирани инжењер шумарства је припремљен за стручно и научно усавршавање кроз разне семинаре и радионице током свог рада, а у редовним студијама у потпуности је оспособљен за наставак студија на мастер академским студијама (на модулима: модул 1- Биљна производња и конзервација шумских генетичких ресурса; модул 2- Екологија шума, заштита и унапређивање животне средине; модул 3- Гајење шума; модул 4- Заштита шума; модул 5- Коришћење шумских и ловних ресурса; модул 6- Планирање газдовања шумама; модул 7- Биоекономија, политика и организација управљања у шумарству и заштити природе. Циљ дипломских студија је да дипломирани инжењери шумарства стекну знање које ће им омогућити индивидуални и тимски рад на свим пословима у области шумарства. Способни су да обављају најсложеније послове у свим шумско привредним организацијама (од ревира, шумске управе до јавног предузећа), националним парковима, заводу за заштиту природе, инспекцијским службама, научно-истраживачким и образовним установама (средње шумарске и друге сродне средње школе). Циљ докторских студија је да кандидати у потпуности овладају вештинама и методама истраживања који су значајни за област шумарства. и то кроз следећих 7 модула: М1- Шумски генетички ресурси и биотехнологије, М2- Екологија шума, заштита и унапређивање животне средине, М3- гајење шума, М4- Заштита шума, М5- Коришћење шума и ловство са заштитом ловне фауне, М6- Планирање газдовања шумама и М7- Биоекономија, политика и организација управљања у шумарству и заштити природе. Доктори биотехничких наука су способни да осмисле, имплементирају и адаптирају план истраживања поштујући методолошке, научне и етичке принципе. Способни су да унапреде област шумарства, кроз оригинална истраживања, а такође су обучени да резултате својих истраживања прикажу на квалитативном нивоу тако да буду објављени у националним и страним часописима из области шумарства. Циљ докторских студија је да се кандидати оспособе да кроз рад у научним институцијама допринесу даљем научном, технолошком и друштвеном напретку шумарства као научне области.

Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности. Опис квалификације која произилази из студијског програма мора одговарати одређеном нивоу националног оквира квалификација.

Кроз наставу на студијском програму из области Шумарства студенти стичу способности да решавају најсложеније задатке из области шумарства и да стечено знање примене у пракси. Свршени студенти решавају конкретне проблеме уз употребу научних метода и поступака. Кандидати су потпуно оспособљени за већину послова на оснивању и гајењу шума, на унапређивању стања и мелиорације шумских површина, на заштити шума од абиотичких и биотичких штетних утицаја, полуфункционалном коришћењу шума, планирању и реализацији планова и програма газдовања укупним природним потенцијалима шумских екосистема, изради еколошких студија, учешћу у изради просторних планова, техници и технологији градње шумских путева, организацији производње у шумарству, изради и пласману дрвних сортимената и одрживом коришћењу шумских ресурса. Након завршених студија студенти су потпуно компетентни за рад у следећим радним организацијама: шумским газдинствима и

шумским управама; јавним предузећима и скупштинама општина (инспекторски послови); расадницима и стакленицима на пословима производње садног материјала; заводима и службама заштите природе и животне средине; националним парковима; пројектантским организацијама; шумарским ловним и туристичким организацијама; заводима и институтима који се баве научно-истраживачким радом; на шумарским факултетима и средњим шумарским школама; инспекцијским државним службама и органима; примарној преради и трговини дрветом и другим производима шума.

	ШУ1214	Француски језик 2								
11.	ШУ1221	Лековито биље	2	2	2				4	изборни
	ШУ1222	Клима шумских и урбаних подручја Србије								
12.	ШУ1204	Радна пракса 1	2					3	3	обавезни
Укупно часова активне наставе на години				52				3	60	
ДРУГА ГОДИНА										
13.	ШУ1301	Педологија	3	4		3			8	обавезни
14.	ШУ1302	Шумарска фитоценологија	3	3	2				5	обавезни
15.	ШУ1303	Шумарска генетика	3	2	2				4	обавезни
16.	ШУ1304	Механизација у шумарству	3	3	2				5	обавезни
17.	ШУ1305	Шума и животна средина	3	2	1				3	обавезни
18.	ШУ1311	Својства дрвета	3	2	1				4	изборни
	ШУ1312	Ендемичне и угрожене дрвенасте врсте у Србији								
	ШУ1313	Основи економије у шумарству								
	ШУ1314	Шумарска зоологија								
19.	ШУ1401	Типологија шума	4	2	2				4	обавезни
20.	ШУ1402	Ловство са заштитом ловне фауне	4	3	4				8	обавезни
21.	ШУ1403	Шумске саобраћајнице	4	3	4				8	обавезни
22.	ШУ1411	Оплемењивање биљака	4	2	2				4	изборни
	ШУ1412	Климатске промене и шумски екосистеми								
	ШУ1413	Биоекономија и комерцијалне врсте дрвећа								

23.	ШУ1421	Исхрана биља	4	2	1				4	изборни
	ШУ1422	Шумска хидрологија								
24.	ШУ1404	Радна пракса 2	4					3	3	обавезни
Укупно часова активне наставе на години				52				3	60	
ТРЕЋА ГОДИНА										
25.	ШУ1501	Дендрометрија	5	4		3			7	обавезни
26.	ШУ1502	Шумска фитопатологија	5	4	3				7	обавезни
27.	ШУ1503	Екологија гајења шума и Гајење шума 1	5	3	2				5	обавезни
28.	ШУ1504	Коришћење шума 1 и 2	5	2	2				5	обавезни
29.	ШУ1511	Мониторинг здравственог стања шума	5	2					4	изборни
	ШУ1512	Коришћење ловне фауне								
	ШУ1513	Еколошка класификација обешумљених и деградираних станишта								
30.	ШУ1505	Производна пракса 1	5					2	1	обавезни
31.	ШУ1503	Екологија гајења шума и Гајење шума 1	6	3	2				6	обавезни
32.	ШУ1504	Коришћење шума 1 и 2	6	2	2				5	обавезни
33.	ШУ1603	Шумарска ентомологија	6	4		3			7	обавезни
34.	ШУ1604	Шумски репродуктивни материјал и оснивање шума	6	3		4			7	обавезни
35.	ШУ1611	Еколошки и ергономски прихватљиве технологије у коришћењу шума	6	2					4	изборни
	ШУ1612	Плантажно шумарство								

	ШУ1613	Еколошко-типолошки основ у заштити природе								
	ШУ1614	Менаџмент природних ресурса								
36.	ШУ1605	Производна пракса 2	6					4	2	обавезни
Укупно часова активне наставе на години				50				6	60	
ЧЕТВРТА ГОДИНА										
37.	ШУ1701	Раст и производност шума	7	4		3			7	обавезни
38.	ШУ1702	Заштита шума	7	3	3				5	обавезни
39.	ШУ1703	Трговина и маркетинг шумских производа	7	2					2	обавезни
40.	ШУ1704	Планирање газдовања шумама	7	3		3			0	обавезни
41.	ШУ1705	Економика шумарства	7	2	2				4	обавезни
42.	ШУ1711	Информациони системи у шумарству	7	2					4	изборни
	ШУ1712	Гајење шума посебне намене								
	ШУ1713	Основи механичке прераде дрвета								
	ШУ1714	Ремедијација и еколошки квалитет земљишта								
43.	ШУ1721	Основи гајења низијских шума	7	2					4	изборни
	ШУ1722	Шумарска политика и законодавство								
	ШУ1723	Планирање управљања заштићеним подручјима								
	ШУ1724	Ихтиопотенцијали шумских екосистема								
44.	ШУ1801	Гајење шума 2	8	2		2			4	обавезни
45.	ШУ1802	Организација и пословање у шумарству	8	3	2				5	обавезни

46.	ШУ1803	Коришћење недрвних шумских производа	8	2					2	обавезни
47.	ШУ1704	Планирање газдовања шумама	8	2	3				11	обавезни
48.	ШУ1811	Предузетништво и менаџмент у шумарству	8	2					4	изборни
	ШУ1812	Производња и прираст биомасе брзорастућих шума и шумских плантажа								
	ШУ1813	Шумски ксилофагни инсекти и лигничолне гљиве								
49.	ШУ1804	Технолошко организациона пракса	8					6	3	обавезни
50.	ШУ1805	Завршни рад – истраживачки рад	8				3		2	обавезни
51.	ШУ1806	Завршни рад	8					3	3	обавезни
Укупно часова активне наставе на години				50				9	60	
Укупно часова активне наставе, остали часови и бодова за све године студија				204				21	240	

Табела 2. Спецификација предмета

Табела 3. Листа наставника који учествују у реализацији студијског програма

Ред. број	Презиме, средње слово, име	Звање
1.	Бабић П. Виолета	Ванредни професор
2.	Банђур В. Ђоко	Ванредни професор
3.	Бобинац Т. Мартин	Редовни професор
4.	Вилотић М. Драгица	Редовни професор
5.	Гачић П. Драган	Ванредни професор
6.	Даниловић Н. Милорад	Редовни професор
7.	Деветаковић Р. Јована	Доцент
8.	Ђуносијевић-Бојовић М. Данијела	Ванредни професор
9.	Златановић С. Милорад	Редовни професор
10.	Иветић К. Владан	Редовни професор
11.	Бјелић Р. Никола	Доцент
12.	Ичин С. Корнелија	Редовни професор
13.	Иван Љ. Миленковић	Доцент
14.	Јакшић Р. Смиљана	Доцент
15.	Јанић Ж. Милорад	Редовни професор
16.	Јелић М. Сретен	Ванредни професор
17.	Јокановић Д. Душан	Доцент
18.	Кеча М. Љиљана	Ванредни професор
19.	Кошанин Д. Оливера	Ванредни професор
20.	Лавадиновић М. Вукан	Доцент
21.	Лазић О. Катарина	Доцент
22.	Марић М. Ненад	Доцент
23.	Марковић М. Чедомир	Редовни професор
24.	Милановић Д. Слободан	Ванредни професор
25.	Милошевић К. Рајко	Ванредни професор
26.	Митровић С. Слободанка	Редовни професор
27.	Недељковић С. Јелена	Доцент
28.	Никић Н. Зоран	Редовни професор
29.	Николић Јокановић М. Весна	Доцент
30.	Новаковић-Вуковић Р. Маријана	Ванредни професор
31.	Нонић З. Марина	Доцент
32.	Нонић С. Драган	Редовни професор
33.	Пантић С. Дамјан	Редовни професор
34.	Перовић Р. Марко	Ванредни професор
35.	Петровић М. Ненад	Доцент
36.	Полило О. Маша	Наставник страног језика
37.	Попадић В. Ранко	Ванредни професор
38.	Поповић Д. Здравко	Редовни професор
39.	Ранчић П. Милица	Ванредни професор
40.	Стајић С. Бранко	Ванредни професор
41.	Цвјетићанин И. Раде	Редовни професор
42.	Шијачић-Николић Т. Мирјана	Редовни професор
43.	Шљукић С. Биљана	Доцент